

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра психології

Проект робочої програми

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри
Олександр САФІН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВВ 1.02. ПСИХОЛОГІЇ ВПЛИВУ

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Освітня програма: Психологія

Робоча програма «Психологія впливу» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності: 053 «Психологія»

Розробники:

Данилевич Лариса Арсеніївна, доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри психології
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ року

Завідувач кафедри психології

_____ Олександр САФІН

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти
Протокол № ____ від “ ____ ” _____ 20__ року

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

_____ Галина БОНДАРЕНКО
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	Заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	120	120
Курс	2	2
Семестр	3	3
Кількість змістових модулів із розподілом	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, у тому числі:		
Аудиторні:8	40	10
Лекційні	20	4
Семінарські / Практичні	20	6
Лабораторні		
Самостійна робота	80	110
Індивідуальні завдання		
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета: забезпечити загальну теоретичну підготовку здобувачів у галузі психології впливу, формувати знання про методи, принципи та механізми психологічного впливу для конструктивного використання у практичній роботі психолога та для гуманізації соціальної взаємодії.

Завдання: поглибити теоретичні знання про закономірності та механізми соціально-психологічного впливу на свідомість людини різних чинників (ситуацій, реклами, пропаганди, маніпуляцій у спілкуванні, ЗМІ, Інтернету); особливості прямого та непрямого впливу; ознайомити з механізмами психологічного впливу (навіювання, наслідування, переконання), практичними методами протистояння впливу, способами протидії негативному психологічному впливу з метою розвитку критичного сприйняття інформації, аналітичного мислення.

3. Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен здобути такі **компетентності:**

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Очікувані результати навчання:

Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

Навички *Soft skills*: комунікабельність, вміння виступати перед аудиторією, вміння приймати рішення, відповідальність, вміння формувати команду та працювати в ній, вміння вирішувати проблему, наполегливість, вміння критично мислити, здатність порозумітись, розвиток соціальних навиків та емоційного сприйняття, уміння аргументувати свою думку.

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ ВПЛИВУ

Тема 1. Соціально-психологічний вплив як сутність людського буття.

Сутність психологічного і соціального впливу. Визначення психологічного впливу. Античні погляди на сутність соціального впливу. Умови ефективного впливу (Аристотель). Підходи до визначення соціального впливу. Засоби психологічного впливу. Всезагальність соціального впливу.

Тема 2. Види психологічного впливу

Види соціально-психологічного впливу. переконання, навіювання, зараження, навіювання, мода, чутки 1. Переконування як різновид психологічного впливу. Наслідкування як різновиду психологічного впливу. Навмисний і ненавмисний вплив. Взаємодія людини та ситуації.

Тема 3. Методи, механізми та чинники психологічного впливу

Сутність методів психологічного впливу на особистість. Чинники вибору механізмів психологічного впливу. Бар'єри психологічного впливу. Методи побудови бесід з метою психологічного впливу. Прийоми риторики. Неусвідомлений вплив. Використання свідомих та несвідомих механізмів психіки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ПРИЙОМИ ТА СПОСОБИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ

Тема 4. Основні стратегії й тактики впливу у спілкуванні.

Основні стратегії впливу на людину. Комунікативно-особистісний потенціал впливу. Переконування та їх різновиди (інформування, пояснення, доказ, спростування). Аргументація та демонстрація. Вимоги до аргументації. Помилки демонстрації, дедукції, аналогій. Способи доказу. Спеціально створене середовище переконання. Експериментальні дослідження тактик впливу. Тактики переконання співбесідників, різних за типом поведінки. Тактики з сильним і слабким контролем ресурсів. Самопрезентація як засіб впливу. Взаємозалежність мети та ефективність впливу.

Тема 5-6. Психологічні особливості сугестії.

Поняття про сугестологію та сугестію. Напрями сугестології в Україні. Змінені стани свідомості. Види навіювання. Самонавіювання. Метод біосугестивної терапії. Гіпноз та його застосування. Феномен особистісного впливу. Особистісний вплив і влада. Типи особистісного впливу: основні (соціальний інтелект, особистий магнетизм, фрустраційний вплив, партнерство на основі емпатії) та компенсаторні (маніпулятивна адаптивність, відповідальність і компетентність, тактика «авторитарна доброзичливість»).

Тема 7-8. Маніпуляція як метод психологічного впливу.

Поняття про маніпулятивний вплив: визначення, основні ознаки. Зміст та критерії маніпуляції. Форми маніпулятивної поведінки за Е.Берном. Основні складові маніпуляції масовою свідомістю. Ознаки маніпулятивної поведінки при спілкуванні. Маніпуляції сферою почуттів. Правила застосування маніпулятивних засобів у професійному спілкуванні. Протидія маніпулятивному впливу. Механізми маніпулювання масовою свідомістю. Розпізнавання маніпуляції та захист від неї. Психологічні засади протидії небажаному психологічному впливу та маніпуляції.

Тема 9. Соціально-психологічний вплив засобів масової інформації на свідомість людини.

Соціально-психологічний вплив та характеристика дії через ЗМІ. Сутність теорії комунікації, як важливого компоненту соціально-психологічного впливу. Фази комунікації. Лінійна модель комунікації за Г. Лассвелом, модель Шеннона-Вівера. Зміст соціально-психологічного впливу через створення інформаційного середовища. Інформаційна атака через ЗМІ засобами реклами. Вплив інтернет-середовища на особистість.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	П	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти дослідження психології впливу												
Тема 1 Соціально-психологічний вплив як сутність людського буття.	16	2	4			10	18	2				16
Тема 2. Види психологічного впливу.	16	4	4			8	18		2			16
Тема 3. Методи, механізми та чинники психологічного впливу	14	2	2			10	14					14
Разом за змістовим модулем 1	46	8	10			28	50	2	2			46
Змістовий модуль 2. Прийоми та способи впливу на людину												
Тема 4. Основні стратегії й тактики впливу у спілкуванні.	18	2	2			14	18	2				16
Тема 5-6 Психологічні	18	4	2			12	18		2			16

особливості сугестії												
Тема 7-8. Маніпуляція як метод психологічного впливу	20	4	4			12	26		2			24
Тема 9. Соціально-психологічний вплив ЗМІ на свідомість людини	18	2	2			14	22					22
Разом за змістовим модулем 2	74	12	10			52	70	2	4			74
Усього годин	120	20	20			80	120	4	6			110
Модуль 2												
ІНДЗ									-	-		
Усього годин	120	20	20			80	120	4	6			110

7. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-ість годин	
		Денна	Заочна
1	Соціально-психологічний вплив у взаємодії між людьми	2	2
2	Види психологічного впливу.	2	
3	Методи психологічного впливу	2	
4	Навмисний і ненавмисний вплив.	2	2
5	Соціально-психологічні способи впливу	2	
6	Стратегії та тактики впливу.	2	
7	Психологічні особливості сугестії. Сугестія і маніпулювання свідомістю.	2	2
8	Маніпуляції як засіб впливу	2	
9	Феномен (типи) особистісного впливу.	2	
10	Психологічний вплив ЗМІ. Проблеми захисту від негативного інформаційно- психологічного впливу	2	6
Всього		20	

8. Самостійна робота

Темі для самостійного опрацювання необхідно презентувати у вигляді усної доповіді (коротке повідомлення 5-7 хвилин) під час семінарського заняття (чи під час індивідуальної консультації з викладачем). В умовах дистанційного навчання завдання для самостійної роботи прикріплюються окремим документом в Інформаційно-освітньому середовищі (Moodle).

№ з/п	Назва теми	Вид роботи	Денна год.	Заочна год.
1	До теми № 1 Місце і значення психології впливу в системі наукового знання.	Охарактеризувати психологічний та психічний вплив. Таблиця, схеми, тези.	8	12

2	До теми № 2. Соціальні автоматизми (принципи) психологічного впливу за книгою Р.Чалдіні «Психологія впливу»: взаємного обміну, зобов'язання і послідовності, прихильності, дефіциту, соціального доказу, авторитету)	Таблиця з характеристиками принципів	8	12
3.	Класифікація видів психологічного впливу	Таблиця з поясненнями	8	10
4	До теми № 4. Вплив психологічний та психічний . З монографії Татенко В.О. Соціальна психологія впливу. 2008 С.76-82.	конспект	8	12
5.	До теми № 5. Модель прихованого впливу та її реалізація (транзактний аналіз, нейролінгвістичне програмування (НЛП) Вибрати один з видів.	есе	8	12
6	До теми № 6. Соловйова І. В. Чинники психологічної стійкості особистості до впливу засобів масової інформації.	Конспект (план у тезах)	8	12
7	До теми № 7. Пелехатий О. М. Маніпулятивні впливи у взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу С.126 з <i>Наукові студії із соціальної та політичної психології</i> .Збірник статей Вип. 15 (8) Київ. 2007	конспект (план у тезах)	8	10
8	До теми № 8. Костельнюк М.М. Маніпуляційні технології в політичних процесах: термінологічний інструментарій. Чорноморський національний університет імені П. Могили, GRANI 21(5) 2018	Короткий конспект	8	10
9	До теми № 9. Методи захисту від маніпулятивного впливу	есе	8	10
10	До теми № 10. Стаття. Данилевич Л.А. Про залежність системи мотивів учіння майбутніх психологів від активних форм психолого-педагогічного впливу викладача».	Складання плану статті (у тезах)	8	10
	Разом		80	110

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Денна форма

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів	Разом
1	Повнота розкриття питання. Логіка викладення, культура мовлення, впевненість, емоційність та аргументованість	1	2
2	Використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань, інтернет ресурсів тощо)	0,5	
3	Аналітичні міркування, уміння робити порівняння,	0,5	

	ВИСНОВКИ		
--	----------	--	--

Заочна форма

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів	Разом
1	Повнота розкриття питання. Логіка викладення, культура мовлення, впевненість, емоційність та аргументованість	2	5
2	Використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань, інтернет ресурсів тощо)	2	
3	Аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки	1	

8. Індивідуальні завдання ІНДЗ

1. Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни.
  2. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Психологія впливу» – це вид навчально-дослідної роботи студента, яка містить зміст та аналіз результатів дослідницької діяльності, відображає певний рівень його навчальної компетентності.
  3. **Мета ІНДЗ:** самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.
  4. **Форма ІНДЗ:** завершена практична дослідницька робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять та самостійної роботи студентів.
  5. **Зміст ІНДЗ:** завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка охоплює тему (або декілька тем) навчального курсу.
- Види завдань **ІНДЗ** (один за вибором здобувачів) та критерії оцінювання

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Взяти участь в науково-практичній конференції (написати статтю, тези, виступити з доповіддю, підтвердження участі – програма/сертифікат)	10
2.	Підготовка презентації за темою та питаннями (однієї лекції) узгодити теми з викладачем.	10
3.	Пройти курс (безкоштовно) з неформальної освіти, що запропонована у переліку в списку рекомендованої літератури	10

Презентація – це представлення результатів самостійної роботи студента з опрацювання обраної теми, питання, завдання і т.п. Мета презентації – набуття студентами навичок з аналізу власної роботи і публічного представлення результатів дослідження.

Вимоги до презентацій

- 1) стислий виклад матеріалу, максимальна інформативність тексту;
- 2) - 18-20 слайдів (Powerpoint);

- 3) - ретельно структурована інформація з акцентом на основні аспекти питання, проблеми, завдання, тощо;
- 4) - наявність коротких та лаконічних заголовків;
- 5) - важливу інформацію (наприклад, висновки, визначення, правила тощо) треба подавати великим та виділеним шрифтом і розміщувати в лівому верхньому кутку слайда; другорядну інформацію бажано розміщувати внизу слайда;
- 6) - кожному положенню (ідеї) треба відвести окремий абзац; головну ідею треба викласти в першому рядку абзацу;
- 7) - використовуйте табличні форми подання інформації (діаграми, схеми) для ілюстрації найважливіших фактів, що дасть змогу подати матеріал компактно й наочно;
- 8) - пояснення треба розміщувати якнайближче до ілюстрацій, із якими вони мають з'являтися на екрані одночасно;
- 9) - текстову інформацію потрібно ретельно перевірити на відсутність граматичних і стилістичних помилок.

10. Методи навчання

Методи навчання: словесні методи (розповідь-пояснення, бесіда, лекція, інтерактивна лекція (побудована на двосторонній взаємодії), методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), інтерактивні методи: мозковий штурм та інші.

У лекційному матеріалі передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-дискусії, лекції-аналіз конкретної ситуації. Викладач активізує діалог за допомогою спеціально спрямованих запитань, підказок, зіставленням різних поглядів, а іноді й їх зіткненням.

Загальний стиль навчання – завдання-орієнтований. Лекційні курси поєднуються із семінарськими заняттями, робочими зустрічами. Переважно навчання відбувається в групах, з дискусіями та підготовкою презентацій.

Методи навчання (МН):

- МН 1 – проблемна лекція;
- МН 2 – частково-пошуковий метод;
- МН 3 – репродуктивний метод;
- МН 4 – метод дискусії;
- МН 5 – складання структурно-логічної схеми;
- МН 6 – проблемне навчання;

11. Методи контролю

Формами контролю знань здобувачів є поточний, модульний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Форму модульного контролю (у вигляді тестів, письмової контрольної роботи, колоквиуму) обирає лектор дисципліни. Після проведення модульного контролю з усіх змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектор дисципліни визначає загальний рейтинг здобувача з навчальної роботи.

Методи оцінювання (МО):

- МО 1 – усне опитування;
- МО 2 – письмове опитування;

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Денна форма

Кількість балів	Характеристика відповіді
6	Здобувач засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки; безпомилково відповідає на питання, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійне опрацювання. Виконав завдання самостійної роботи.
4--5	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання; неповно відтворює основний зміст матеріалів, які виносяться на самоопрацювання. Виконав завдання самостійної роботи.
2-3	Здобувач в основному засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, при відтворенні основного навчального матеріалу допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття, фрагментарно відтворює матеріал, що виносився на самостійне опрацювання. Виконав завдання самостійної роботи.
0-1	Здобувач не опанував навчальний матеріал з теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Не виконав завдання самостійної роботи.

Заочна форма

Кількість балів	Характеристика відповіді
14--15	Здобувач засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки; безпомилково відповідає на питання, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійне опрацювання. Виконав завдання самостійної роботи.
9-13	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання; неповно відтворює основний зміст матеріалів, які виносяться на самоопрацювання. Виконав завдання самостійної роботи.

	роботи.
4-8	Здобувач в основному засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, при відтворенні основного навчального матеріалу допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття, фрагментарно відтворює матеріал, що виносився на самостійне опрацювання. Виконав завдання самостійної роботи.
0-3	Здобувач не опанував навчальний матеріал з теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Не виконав завдання самостійної роботи.

13. Розподіл балів, які отримують студенти залік

Модуль 1 (поточне тестування)											Модуль 2 (ІНДЗ)	Сума	
ЗМ 1							ЗМ 2				10	100	
45							45						
T1	T2	T3	T4	T5	МК 1	T6	T7	T8	T9	T10			МК2
8	8	8	8	8	5	8	8	8	8	8			5

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 - бальною шкалою.

Заочна форма

Поточне тестування та самостійна робота						ІНДЗ	Сума
ЗМ1			ЗМ2				
1	2	МК 1	3	4	МК 2	20	100
15	15	10	15	15	10		

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОЇ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

	Поточне оцінювання і самостійна робота										МК1, МК2 ІНДЗ	Сума
	Зм 1				Зм2							
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	20	100
Поточна оцінка	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		
Самостійна робота	2		2	2	2	2	2	2	2	2		
Всього	8	6	8	8	8	8	8	8	8	8		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	Зараховано
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: Впроваджено мультимедійні засоби (електронні підручники, словники, енциклопедії, відео-, та аудіо матеріали; ресурси Інтернету, мультимедійні дошки). Ефективно використовується система дистанційного навчання "Moodl", яка є засобом отримання студентами необхідної інформації, активізації, комунікації (зокрема, у ситуації викладач – студент), перевірки знань, умінь та навичок.

15. Рекомендована література

Основна

1. Осадченко І. І. Масова паніка щодо початку карантину-2020 в Україні: сутність та причини виникнення: метод. рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Психологія масової свідомості». Умань: [б. в.], 2021. 44 с.
2. Мерзлякова О. Л. Інформаційна грамотність: профілактика деструктивного впливу мас-медіа. Київ: Шкільний світ, 2017. 79 с.
3. Медіапсихологія. Уклад. Харченко Н. А. Умань: Візаві, 2020. 164 с.

Допоміжна

1. Данилевич Л.А. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів з навчальної дисципліни «Психологія впливу /Укл. Л.А. Данилевич. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань, 2023. 32 с.
2. Основи соціальної психології: підруч. для закл. вищої освіти /за ред. М. М. Слюсаревського. К.: Талком, 2018. 580 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Osnovy-socpsych.pdf>
3. Психологія впливу, успіху і ефективних комунікацій: навч. посіб. / М. Є. Жидко, Н. Л. Калайтан, Ю. І. Гулий, О. Д. Научитель, Т. П. Старовойт. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2018. 108 с. URL: http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Zhydko_Psyhologiya_Vplyvy.pdf
4. Соціальна психологія: курс лекцій: навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Л.А.Данилевич. Умань : Візаві, 2023. 152 с.
5. Данилевич Л.А., Про залежність системи мотивів учіння майбутніх психологів від активних форм психолого-педагогічного впливу викладача». *Вісник Національного університету оборони України*: зб-к наук. праць. К.: НУОУ, 2018. Вип. 1(49). С.26-32.
6. Данилевич Л.А. Досвід супервізії студентів під час педагогічної практики як елемента трансляції рефлексивно-діяльнісного підходу у модусі консультативного. *Вісник Національного університету оборони України : зб-к наук. праць. Київ: НУОУ, 2023. Вип. 4 (74) С. 55 - 65.*

7. Пелехатий О.М. Маніпулятивні впливи у взаємодії суб'єктів навчально-виховного процесу С.126 з *Наукові студії із соціальної та політичної психології*. Збірник статей Вип. 15 (8) Київ. 2007. URL : https://www.ispp.org.ua/backup_ispp/1229964647.pdf
8. Маніпуляційні технології в політичних процесах: термінологічний інструментарій Костельнюк М.М., Чорноморський національний університет імені П. Могили, GRANI 21(5) 2018. URL : <file:///D:/Downloads/1187-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-2269-1-10-20180618.pdf>
9. Психологічні особливості базових видів сугестії. *Світогляд - Філософія - Релігія: Зб. наук. пр.* Суми: ДВНЗ "УАБС НБУ", 2011. № 1(1).
10. Психологія впливу. Переконайте та досягайте успіху/ Р. Чалдіні Х.: КСД, 2015. 368 с.
11. Кара-Мурза С.Г. Маніпуляція свідомістю: навчальний посібник. Видання друге. К.: Оріяни, 2006. 528 с. . URL : <http://www.fhotm.kpi.ua/guest/manipul.pdf>
12. Соловійова І. В. Чинники психологічної стійкості особистості до впливу засобів масової інформації. URL: https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2010/3_2010/27.pdf
13. Татенко В.О. Соціальна психологія впливу: Монографія. К.: Міленіум, 2008. 216 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/706088/1/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%92.%D0%9E.-%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE-2008-%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%B2%D0%BF%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D1%83.pdf>
14. Татенко В.О. Психологія впливу: суб'єктна парадигма. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*: Зб. статей.К.: Сталь. 2000.

17. Інформаційні ресурси

1. Використання інформації про курс «Психологія впливу», розміщеної на веб-сторінках: <https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=2360> – електронний курс ОК «Соціальна психологія»;
<http://psyj.udpu.edu.ua/> - сайту Психологічного журналу;
www.nduv.gov.ua - бібліотеки імені В.І.Вернадського;
<https://lib.iitta.gov.ua/> - Електронної бібліотека НАПН України;
<http://psychology-naes-ua.institute/info/253/> - бібліотеки ім. А.Ф. Залевської Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України;
<http://psychology-naes-ua.institute/info/98/> - сайту Лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології ім. Г.С. Костюка АПН України;
<https://library.udpu.edu.ua/> - Електронної бібліотека УДПУ імені Павла Тичини;
<https://dspace.udpu.edu.ua/> - Електронний інституційний репозитарій УДПУ імені Павла Тичини.
2. Сайти з неформальної освіти:
<https://prometheus.org.ua/> - платформа Прометеус;

Рекомендовані курси з неформальної освіти

1. Інформаційна гігієна під час війни
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IHWAR101+2022_T2
2. Критичне мислення в українському контексті
https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+CTIUC101+2022_T2_3
3. Інформаційна гігієна. Як розпізнати брехню в соцмережах, в інтернеті та на

телебаченні.

https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+IH101+2021_T3

4. Інформаційні війни.

https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KNU+102+2015_T2

5. Небайдужі. Базові емоційні потреби та соціальна взаємодія.

<https://prometheus.org.ua/course/course->

[v1:Prometheus+NI101+2023_T2?utm_source=sendy&utm_medium=email&utm_campaign=email-notindifferent-announcepsy](https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+NI101+2023_T2?utm_source=sendy&utm_medium=email&utm_campaign=email-notindifferent-announcepsy)